

არბიტრაჟის

განმარტვებითი ლეგსიკონი

ევროკავშირი
საქართველოსთვის

EU4Justice: მართლმსაჯულების რეფორმის
მხარდაჭერა

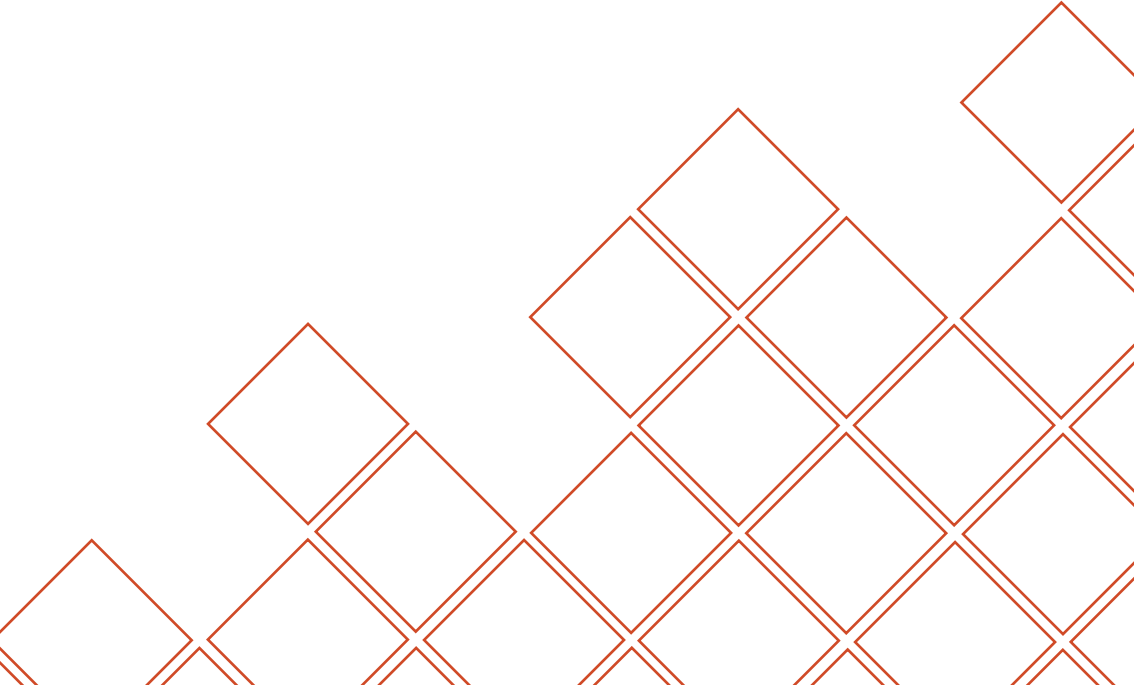

საპარამუნალს სამართლის სააგენტო

Empowered lives.
Resilient nations.

არბიტრაჟის განმარტებითი ლექსიკონი

Prepared and published with the financial assistance of the European Union (EU) and the United Nations Development Programme (UNDP).

The views expressed herein can in no way be taken to reflect the official opinion of the European Union and UNDP.

Printing of the hard copy was made possible by the German Government funded common Chambers and Association Development Project (KVP 656) between Georgian Chamber of Commerce and Industry (GCCCI) and Chamber of Commerce and Industry for Munich and Upper Bavaria

© UNDP Georgia [2016]

All rights reserved. Published in Georgia

მომზადებულია და გამოცემულია ევროკავშირისა (EU) და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) ფინანსური მხარდაჭერით. წინამდებარე გამოცემაში გამოთქმული მოსაზრებები შეიძლება არ ასახავდეს ევროკავშირისა (EU) და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) თვალსაზრისს.

გამოცემის ბეჭდური ვერსია დაიბეჭდა გერმანიის მთავრობის მიერ დაფინანსებული საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატისა და მიუნხენისა და ზემო ბავარიის სავაჭრო-სამრეწველო პალატებს შორის პალატების და ასოციაციების განვითარების პროექტის (KVP 656) მხარდაჭერით

© UNDP Georgia [2016]

საავტორო უფლებები დაცულია. გამოცემულია საქართველოში.

გვიად კორდაძის
პალოტა

სამეცნიერო რედაქტორი
ლადო ჭანტურია

Editor-in-Chief
Lado Chanturia

ავტორები
ბექა ინჯია
ნათია ლაპიაშვილი

Authors
Beka Injia
Natia Lapiashvili

სარედაქციო კოლეგია
ნინო ბაქაქური
ნინო ბოგვერადე
მარიამ გოცირიძე
გიორგი ვეკუა
სოფიო ტყემალაძე
ლიანა ქარცივაძე
რუსუდან ტუშური

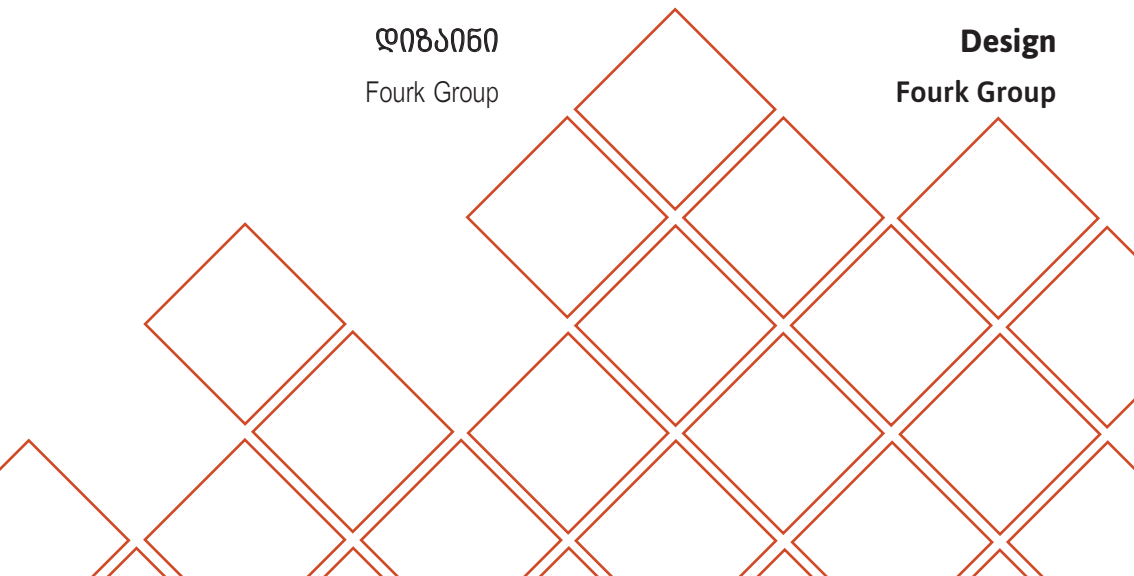
Editorial Board
Nino Bakakuri
Nino Bogveradze
Mariam Gotsiridze
Giorgi Vekua
Sophio Tkemaladze
Liana Kartsvadze
Rusudan Tushuri

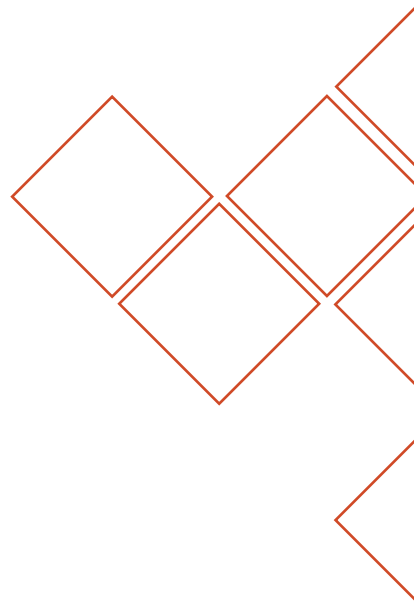
კორექტორი
მანანა ტაბიძე

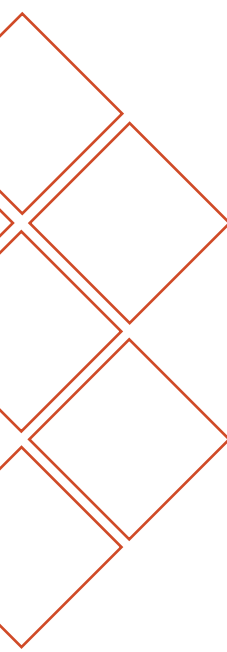
Proof-Reader
Manana Tabidze

დიზაინი
Fourk Group

Design
Fourk Group

წინასიტყვაობა

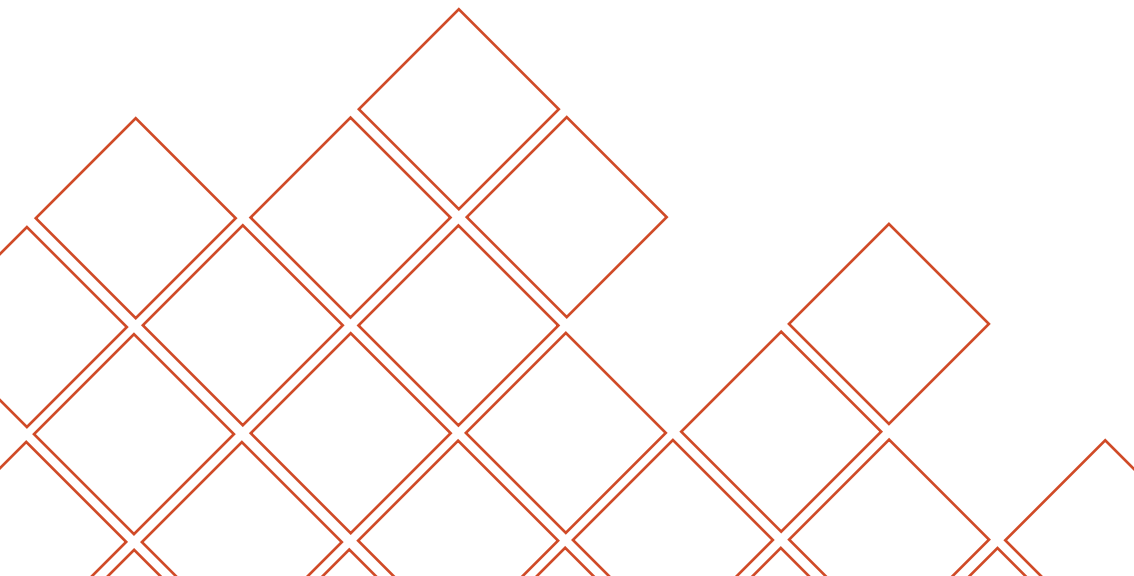
7

განმარტებითი ლექსიკონი

11

ქართული ტერმინების
ანბანური საძიებო

66

წინასიტყვაობა

არბიტრაჟი ქართულ რეალობაში შედარებით ახალ დარგს წარმოადგენს და მისი შემდგომი განვითარება საწყის ეტაპზეა, საქართველოს საერთაშორისო საარბიტრაჟო ცენტრის (GIAC) ინიციატივით, ევროკავშირისა და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) ფინანსური მხარდაჭერით დაიწყო არბიტრაჟის ტერმინების განმარტებითი ლექსიკონის შემუშავებაზე აქტიური მუშაობა.

განმარტებითი ლექსიკონის შექმნის მთავარი მოტივაცია გამომდინარეობდა იმ ფაქტიდან, რომ საქართველოს იურიდიულ, და არამართ იურიდიულ სივრცეში, არც თუ ისე ფართოდ არის ცნობილი საარბიტრაჟო პრაქტიკის სხვადასხვა მიმართულებები. ხშირია შემთხვევები, როდესაც არ არსებობს საერთაშორისო დონეზე დამკვიდრებული ცნებებისა და ტერმინების ქართული შესატყვისი, რაც იწვევს არაერთგვაროვანი ტერმინების გამოყენებას. უმეტესწილად კი ეს გარემოება იწვევს ქართულ ენაში უცხოური სიტყვების დამკვიდრების ხელშეწყობას. ამის გათვალისწინებით, ტერმინების განმარტებითი ლექსიკონის შექმნის უპირველეს მიზანს საერთაშორისო და სხვადასხვა ადგილობრივ არბიტრაჟში გავრცელებული ტერმინოლოგიის ქართულ ენაში გადმოტანა და დამკვიდრება წარმოადგენს. გარდა ამისა, მნიშვნელოვანია მოხდეს ტერმინთა განმარტება, რაც დამატებით შეუწყობს ხელს აღნიშული დარგის ცნობადობის ამაღლებას.

ჩვენი მოლოდინია, რომ ლექსიკონი მნიშვნელოვან როლს ითამაშებს საგანმანათლებლო კუთხითაც, განსაკუთრებით იმ პირობებში, როდესაც ქართულ ენაზე ძალიან მწირია ლიტერატურა არბიტრაჟისა და ზოგადად დავის გადაწყვეტის ალტერნატიულ მექანიზმების შესახებ.

ლექსიკონის შემუშავებისთვის ავტორთა მიერ მოძიებულ იქნა არბიტრაჟში და მასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი საერთაშორისო და სხვადასხვა ადგილობრივი ტერმინები და ცნებები, რის შემდეგაც განხორციელდა შესაბამისი განმარტების მომზადება. ლექსიკონის საბოლოო ვერსიის შექმნისთვის ჩამოყალიბდა სამუშაო ჯგუფი, რომელმაც აქტიურად იმუშავა უცხოური ტერმინებისა და მათი განმარტებების ქართული შესატყვისების დადგენაზე.

ამ სამუშაო პროცესში ჯგუფმა გამოიყენა საერთაშორისო დონეზე აღიარებული სახელმძღვანელოები და კვლევითი ნაშრომები.

არბიტრაჟის ტერმინების განმარტებითი ლექსიკონის ძირითად სამიზნე აუდიტორიას წარმოადგენენ იურიდიულ სფეროსთან დაკავშირებული პირები, კერძოდ: სტუდენტები, საგანმანათლებლო-სამეცნიერო დარგში მომუშავე პირები, პრაქტიკოსი იურისტები, საჯარო მოხელეები და მოსამართლეები. თუმცა, ლექსიკონით განმარტებული ტერმინები ადვილად გასაგებია ნებისმიერი დაინტერესებული პირისთვისაც.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ლექსიკონში მოცემული სიტყვები და ცნებები ამომწურავად არ მოიცავს საარბიტრაჟო პრაქტიკაში გამოყენებულ ტერმინებს. ასევე ხაზგასასმელია, რომ არბიტრაჟში ბევრი ტერმინი გადმოტანილია ზოგადი იურიდიული ტერმინებიდან, რომლებსაც რიგ შემთხვევებში განსხვავებული მნიშვნელობა გააჩნია. აქედან გამომდინარე, ლექსიკონი არბიტრაჟის დარგის განვითარებასთან ერთად შეივსება და მოხდება მისი პერიოდული გადამუშავება.

ლექსიკონის წინამდებარე ვერსია ასევე ხელმისაწვდომი იქნება ელექტრონულადაც.

ავტორები განსაკუთრებულ მადლობას უხდებიან ევროკავშირისა (EU) და გაეროს (UN) ერთობლივ პროექტს „ხელმისაწვდომი მართლმსაჯულება და ბავშვზე მორგებული მართლმსაჯულების სისტემის განვითარება საქართველოში“ ამ წამოწყების სრული მხარდაჭერისთვის.